

Stop bullying

Σχολικός εκφοβισμός

Ο **σχολικός εκφοβισμός** (αγγλ. *bullying*) είναι ένα φαινόμενο νεανικής παραβατικότητας, που εμφανίζεται σε πολλές χώρες του κόσμου. Ο σχολικός εκφοβισμός αναφέρεται στη χρήση **βίας** μεταξύ μαθητών ή συνομηλίκων παιδιών με στόχο να προκληθεί πόνος ή αναστάτωση.

Με βάση τα αποτελέσματα μιας μελέτης που πραγματοποίησε η Εταιρία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου, σε συνεργασία με την Παιδαγωγική σχολή του ΑΠΘ, το 25% των μαθητών έχει υποστεί κάποια μορφή εκφοβισμού εντός του σχολικού περιβάλλοντος με συχνότητα δύο ως τρεις φορές το μήνα ή και περισσότερο. Τα αγόρια είναι πιο συχνά θύτες και θύματα εκφοβιστικής συμπεριφοράς, που εμφανίζεται κυρίως στο σχολικό περιβάλλον, σε χώρους χωρίς επίβλεψη από τους εκπαιδευτικούς, όπως η αυλή, ο διάδρομος και η τάξη κατά τη διάρκεια του διαλείμματος.

Ποιες μορφές μπορεί να πάρει ο εκφοβισμός και η βία στο σχολείο:

Υπάρχουν πολλές διαφορετικές μορφές εκφοβισμού και βίας στο σχολείο και όλες επιφέρουν σωματικό ή/και ψυχικό πόνο.

Εμφανίζεται με τη μορφή του λεκτικού εκφοβισμού (κοροϊδία, διακρίσεις, σεξουαλικά σχόλια), του κοινωνικού εκφοβισμού (διάδοση φημών, καταστροφή προσωπικών αντικειμένων, απομόνωση από την ομάδα), του σωματικού εκφοβισμού (χτυπήματα, σπρωξίματα, κλωτσιές).

Ο εκφοβισμός μπορεί να εκδηλωθεί με το να αναγκάζεις κάποιον να κάνει κάτι παρά την αντίθετη θέλησή του. Επίσης, ο εκφοβισμός μπορεί να εκφραστεί με βρισιές ή απειλές, με

υποτιμητικούς χαρακτηρισμούς, με τη διάδοση κακόβουλων φημών ή με ρατσιστικές συμπεριφορές οι οποίες στοχεύουν στο στιγματισμό της διαφορετικότητας.

Ο ρατσιστικός εκφοβισμός περιλαμβάνει τη διάδοση αρνητικών σχολίων εξαιτίας της καταγωγής, της κοινωνικής τάξης ή και της οικονομικής κατάστασης κάποιου μαθητή. Παιδιά που έχουν χρόνια νοσήματα ή κάποια σωματική αναπηρία, όπως επίσης και παιδιά παχύσαρκα έχουν αυξημένο κίνδυνο θυματοποίησης.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ρατσιστικής συμπεριφοράς που παρατηρείται συχνά στις μέρες μας είναι ο εκφοβισμός παιδιών, εντός και εκτός σχολείου, που αποτελούν μέλη εθνικών μειονοτήτων. Ακόμα, εκφοβισμός μπορεί να σημαίνει το να νιώθει κάποιος ανασφαλής ή φοβισμένος, να αποκλείεται από παιχνίδια και να τον κάνουν να νιώθει πως είναι ασήμαντος.

Η πιο σύγχρονη μορφή εκφοβισμού είναι ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός, ο οποίος παίρνει εύκολα και γρήγορα διαστάσεις και εκτός σχολικού πλαισίου. Ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός περιλαμβάνει την αποστολή απειλητικού ή υβριστικού υλικού μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, των υπηρεσιών που παρέχουν τα κινητά τηλέφωνα, όπως για παράδειγμα τα μηνύματα τύπου MMS και SMS, και των διαδικτυακών τόπων κοινωνικής δικτύωσης.

Επίσης, ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός μπορεί να στοχεύει στον κοινωνικό αποκλεισμό και την περιθωριοποίηση, ένα φαινόμενο που το τελευταίο χρονικό διάστημα αυξάνεται με γεωμετρική πρόοδο εξαιτίας της ιδιαίτερης δημοφιλίας που έχει μεταξύ των μαθητών η συμμετοχή σε διαδικτυακούς τόπους κοινωνικής δικτύωσης, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα το γνωστό σε όλους μας Facebook.

Η τεχνολογία του Διαδικτύου-- Νομικά και ηθικά ζητήματα

Το Διαδίκτυο (αγγλ. internet) είναι ένα επικοινωνιακό δίκτυο που επιτρέπει την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ οποιουδήποτε διασυνδεδεμένου υπολογιστή. Η τεχνολογία του είναι κυρίως βασισμένη στην διασύνδεση επιμέρους δικτύων ανά τον κόσμο και πολυάριθμα πρωτόκολλα επικοινωνίας. Η παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων, η πορνογραφία, η ψευδοπροσωπία και η προσφορά παρανόμων προϊόντων είναι φαινόμενα υπαρκτά στο Ίντερνετ και ο περιορισμός τους είναι ιδιαίτερα δύσκολος. Για παράδειγμα, η λέξη "sex" παραμένει μία από τις πλέον δημοφιλείς στις μηχανές αναζήτησης. Συχνά, η ανησυχία αυτή, που θεωρείται από κάποιους αβάσιμη, μπορεί να υποστηριχθεί από κάποια εγκλήματα ή αποτρόπαιες καταστάσεις (συνήθως περιπτώσεις παιδεραστίας κ.ά.).

Επιπλέον, το Διαδίκτυο είναι μη ελεγχόμενο, με την έννοια ότι δεν υπάρχει κάποια ενιαία κυβερνητική ή άλλη αντίστοιχη αρχή, η οποία θα ελέγχει το περιεχόμενό του πριν αυτό δημοσιευθεί - σύμφωνα με πολλούς χρήστες αυτό θα αποτελούσε **λογοκρισία**. Όπως χαρακτηριστικά λέγεται "το Διαδίκτυο ελέγχεται από τους χρήστες του". Βεβαίως, οι κρατικές υπηρεσίες και αστυνομίες σε κάθε χώρα, καθώς και οι αντίστοιχες νομοθετικές ρυθμίσεις, παρεμβαίνουν για την αναστολή των αξιόποινων πράξεων που διαπράττονται μέσω Διαδικτύου.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

Όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας πρέπει να συμμετάσχουν στην προσπάθεια για την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού. Ο βαθμός συμμετοχής κάθε μέλους σχετίζεται τόσο με την ιδιότητά του, όσο και με τη σοβαρότητα, και τη συχνότητα των περιστατικών εκφοβισμού. Ο διευθυντής του σχολείου, οι καθηγητές, οι συμμαθητές και οι γονείς, έχουν να επιτελέσουν ο καθένας τον δικό του ρόλο για την αντιμετώπιση του φαινομένου του εκφοβισμού.

Μπορεί ο ρόλος του καθενός να είναι διαφορετικός πρέπει όμως να υπάρχει συντονισμός μεταξύ τους και αυτό το αναλαμβάνει συνήθως ο διευθυντής του σχολείου.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΒΕΙ Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Καταγραφή των περιστατικών εκφοβισμού και τήρηση αρχείου με όσο το δυνατόν περισσότερες λεπτομέρειες, δίνοντας πληροφορίες για το πού και πότε συνέβη το περιστατικό, για το ποιοι συμμετείχαν, ποιοι παρατηρούσαν, τι μορφή εκφοβισμού ασκήθηκε, αν έχει ξανασυμβεί και περιγράφοντας πλήρως το τι ακριβώς έγινε. Στο αρχείο αυτό πρέπει να έχουν εύκολη πρόσβαση και τα υπόλοιπα ενδιαφερόμενα μέρη.

Αν πρόκειται για εκφοβιστική συμπεριφορά επαναλαμβανόμενη, επικοινωνεί με τους γονείς του παιδιού και τους τονίζει τις συνέπειες που πιθανόν να υπάρξουν για το παιδί θύτη και τους υποστηρικτές του εντός και εκτός σχολείου.

Τι πρέπει να κάνουν οι Εκπαιδευτικοί:

Να μιλήσουν στο παιδί που εκφοβίζεται και στους γονείς του με μεγάλη προσοχή και να τους δημιουργήσουν την πεποίθηση ότι μπορούν και θέλουν να βοηθήσουν.

Να εξετάσουν το περιστατικό εκφοβισμού που συνέβη και αφού δημιουργήσουν πλήρη εικόνα των συμβάντων, να οδηγήσουν το παιδί που εκφοβίζει στο γραφείο του Διευθυντή και να υποστηρίξουν το παιδί που εκφοβίζεται, πάντοτε σε συνεργασία με τον Διευθυντή.

Συμμαθητές στο σχολείο:

Να προσδιορίσουν ποιοι μαθητές ήταν παρόντες στο περιστατικό εκφοβισμού και να διευκρινιστεί αν συμμετείχαν ως ουδέτεροι παρατηρητές ή αν ενθάρρυναν το παιδί που εκφοβίζει.

Να γίνει συζήτηση μεταξύ των μαθητών για το ποια θα ήταν η κατάλληλη συμπεριφορά σε μια τέτοια περίπτωση, έτσι ώστε να εξασφαλίσουν ένα ασφαλές περιβάλλον τόσο για τους ίδιους όσο και για τους συμμαθητές τους.

Γονείς παιδιού που εκφοβίζεται:

Συνεργαστείτε στενά με το σχολείο για να πληροφορηθείτε για την έκταση και τη σοβαρότητα του περιστατικού καθώς και για τους τρόπους αντιμετώπισής του.

Παρέχετε στο παιδί σας υποστήριξη και ασφάλεια, χωρίς να το κατακρίνετε.

Ακούστε προσεκτικά τι έχει να σας πει το παιδί σας για τα συναισθήματά του και για τις ανάγκες του.

Παρακολουθείτε την εξέλιξη της κατάστασης αλλά και την υγεία του παιδιού σας.

Αν το παιδί σας παραπονιέται για μεγάλο χρονικό διάστημα ότι έχει σωματικούς πόνους, αν παρατηρείτε ότι έχει δυσκολίες στον ύπνο ή αν αρνείται επίμονα να πάει στο σχολείο, επισκεφτείτε έναν ειδικό ψυχικής υγείας για παιδιά.

Γονείς παιδιού που εκφοβίζει:

Συζητήστε με τον Διευθυντή του σχολείου για το περιστατικό εκφοβισμού που προκλήθηκε από το παιδί σας.

Συνεργαστείτε με το σχολείο, για την αντιμετώπιση του προβλήματος του παιδιού σας σχετικά με τη βία.

Συνεργαστείτε με τον Διευθυντή και τους καθηγητές του παιδιού σας για την εφαρμογή των κανόνων, των συνεπειών και την πρόληψη τέτοιων συμπεριφορών.

Παρακολουθήστε την εξέλιξη της κατάστασης και συνεργαστείτε στενά με το σχολείο. Παρατηρήστε αν το παιδί σας εμπλέκεται συχνά σε καβγάδες ή εκδηλώνει εκφοβιστική συμπεριφορά και με τα παιδιά της γειτονιάς ή και με εσάς στο σπίτι. Μιλήστε γι' αυτά στο Διευθυντή και το καθηγητή της τάξης και συνεργαστείτε μαζί τους για να πάρετε [βοήθεια](#)

STOP BULLYING

Η ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΥΤΗ ΕΚΠΟΝΗΘΗΚΕ ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013-2014, ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ-ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΜΙΑΣ (Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ)

ΛΑΜΙΑ 15-05-2014

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΜΩΥΣΟΓΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕ04.01

ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ:

ΒΙΝΙΟΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

ΚΩΣΤΟΡΙΖΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

ΠΟΛΥΖΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΦΕΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ